

βάρβαρε! δὲν θέλεις θανατώσει τὸν πατέρα μου εἰμὴ διὰ τοῦ στήθους μου! Ἡ χεὶρ τοῦ δημίου ἐδείλιασε, ἡ καρδιά αὐτοῦ ἐπτομήθη καὶ φωναὶ ἠκούσθησαν ἐκ τοῦ πλήθους «χάρις! χάρις!!!» Καὶ οὕτω ἡ ἀγαθὴ θυγάτηρ ὠδήγησε τὸν μὲν καταδικασθέντα αὐτῆς πατέρα εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν, ἐαυτὴν δὲ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν, διδάξασα τοῖς περιπατοῦμένοις ἐναργῶς τὸ: «Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα, ἵνα εὖ σοὶ γίνηται».

Ο ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Ὁ χαιρετισμὸς εἶναι ἀπλῆ τις ἐξωτερικὴ ἀπόδειξις τῆς εὐγενείας, τῆς φιλίας καὶ τοῦ σεβασμοῦ τοῦ ἀποδιδόμενου εἰς ἀνθρώπους οὓς ἀπαντῶμεν ἢ ἐπισκεπτόμεθα. Εἰς τὴν Γαλλίαν χαιρετῶσιν ἐκκαλύπτοντες τὴν κεφαλὴν τῶν καὶ ὑποκλινόμενοι· ἀλλ' ὅποια διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ βαθέος καὶ σεμνοπρεποῦς χαιρετισμοῦ τοῦ ταπεινοτάτου καὶ εὐπειθεστάτου δούλου καὶ τοῦ ψυχροῦ καὶ ἀποτόμου τοῦ προστάτου! Ὁ μὲν κλίνει τὴν κεφαλὴν, ὁ δὲ κάμπτεται εἰς δύο, ἐγγίζων ἔστιν ὅτε τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ μετώπου του καὶ νομίζων ὅτι οὕτω δύναται νὰ φανερώσῃ κἀλλιον τὸν δουλόφρονα χαρακτῆρα του. Δυνάμεθα νὰ μαντεύσωμεν τὸν χαρακτῆρα δύο ἀνθρώπων ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν χαιρετῶνται καθ' ὅδον, Κύριος ἄνευ αὐστηλῆς καὶ νέος καλλωπιστής, ὅστις φοβεῖται μὴ διαλύσῃ τὴν καλῶς περιποιημένην κόμην του χαιρετᾷ μόνον διὰ τῆς χειρός. Ἐνῶς πούναυτιον ἐντιμος ἐπαρχιώτης στηρίζει τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας κατὰ τὰ ἀνατολικά ἔθιμα. Ὁ μὲν φέρει τὸν πῖλον του πρὸς τὸ ἐμπρὸς καὶ τὸ σῶμα του πρὸς τὰ ὀπίσω νομίζων ὅτι φέρεται ἰδιοτρόπως. Ὁ δὲ νομίζει ὅτι δεικνύται φιλόκαλος, ὅταν ἐκτείνῃ πλαγίως τὸν δεξιὸν βραχίονά του κινδυνεύων ἐξ ἀπροσεξίας νὰ ραπίσῃ τὸν διαβαίνοντα ὀπισθέν του. Ὁ Ἀλέξανδρος χαιρετᾷ ἐκείνους οὓς ὑποθέτει ὅτι εἶναι σπουδαῖα πρόσωπα ἵνα ἐννοήσωσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτι ἔχει σχέσεις, ἃς αὐτὸς δὲν ἔχει. Δὲν ὁμιλοῦμεν περὶ τινῶν χαιρετισμῶν, τῆς ἐθιμοταξίας αἵτινες ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς εὐγενείας ὑποκρύπτουσι βαθυτάτην ἀντιπάθειαν.

Οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι μὴ φέροντες τὰ συνήθη σήμερον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κοσμήματα, δὲν ἠδύναντο νὰ ἐκκαλύπτωνται πάντοτε συναντῶμενοι. Φαίνεται ὅμως ὅτι κατὰ τὸν 5ον καὶ 6ον αἰῶνα, ἐξέφραζε τις τῇ πρὸς τὸν ἄλλον ὑπόληψίν του ἀφαιρῶν μίαν τρίχαν τῆς κεφαλῆς του καὶ παρουσιάζων ταύτην πρὸς αὐτόν. Κατὰ ταύτην τὴν περίστασιν οἱ φαλακροὶ ἐθεωροῦντο ὡς ἀδιαφοροῦντες καὶ ὄντες ψυχροὶ, μὴ ἔχοντες τίνι τρόπῳ νὰ ἐκφράσωσι τὴν ὑπόληψιν των. Καλὸν μέσον νὰ μὴ ἐκφράζῃ τις τὴν ὑπόληψίν του εἰς τὸν τυχόντα διότι ἐγνώριζε τί ἤξιζε. Κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἐχαιρέτα τις

τὸν ἀνώτερόν του καταβαίνων τοῦ ἵππου του καὶ ἀσπάζομενος αὐτόν. Ὁ ἀσπασμὸς τῆς χειρὸς ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην σύμβολον ἀξιώματος ὡς καὶ ὁ ἀσπασμὸς τοῦ ποδός. Ὅτε Κάρολος ὁ Γ', βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, παρεχώρησε εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν Νορμανδῶν, Ῥολάν τὴν ἐπαρχίαν ἧτις ἐπωνομάσθη κατόπιν Νορμανδία (912) στρατιωτικὰς τις τοῦ Ῥολάν ἐπιφορτισθεὶς παρ' αὐτοῦ νὰ ἐκτελέσῃ εἰς τὴν θέσιν του τὸν τύπον τοῦ ἀξιώματος, ὕψωσεν ἐπὶ τοσοῦτον τὸν πόδα τοῦ Κυρίου ὥστε τὸν ἀνέτρεψε, τὸ ὅποιον δὲν περιελαμβάνετο ἐν τῷ προγράμματι τῆς τελετῆς.

Ἵππηχε καὶ ἄλλη τις συνήθεια χαιρετισμοῦ· νὰ ἄπτονται τοῦ μύστακος, πρᾶγμα ἀδύνατον διὰ τοὺς στερουμένους τοῦ τοιοῦτου στολισμοῦ. Ὁ Οὐερδιέρος ἀφηγεῖται ὅτι ὑπῆρχον καὶ ἄλλα εἶδη χαιρετισμοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Γαλλίας τῷ 1577. «Τινὲς μὲν ἔλεγον ἀσπάζομαι τοὺς πόδας τῆς μεγαλειότητος σας· ἄλλοι δὲ εἶμαι ὁ αἰώνιος δούλος τῆς οἰκίας σας· εἶμαι τὸ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σας. Οἱ ὅποιοι αὐλοικοὶ χαιρετισμοὶ ἂν καὶ ἦσαν ὅλως μάταιοι ἐλέγοντο σχεδὸν πάντοτε μετ' ὑποκρισίας. Τὸ ἔθος τοῦ ἀσπάζεσθαι τὸν δακτύλιον τῶν ἐπισκόπων καὶ τὸν πόδα τοῦ πάπα εἶνε τοῦ μεσαιῶνος. Οἱ περισσότεροι λαοὶ τῆς Εὐρώπης χαιρετῶσιν ὡς ἡμεῖς σπανιώτερον ἀποκαλυπτόμενοι, συνηθέστερον ὅμως μεταχειριζόμενοι τὴν δεξιῶσιν. Οἱ λαοὶ τῆς Ἀνατολῆς χαιρετῶσι ὑποκλινόμενοι καὶ θέτοντες τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας των, ἢ ὑψοῦντες τὰς χεῖρας των ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν των. Οἱ κάτοικοι τῶν Ὀταϊτινῶν νήσων τῆς Ὀκεανίας μᾶλλον οἰκεῖσι χαιρετῶσι προσκρούοντες τὰς ῥίνας καὶ συσφίγγοντες τὰς χεῖρας· τὸ ἔθος ὅμως τοῦτο οὐδεὶς τῶν Εὐρωπαίων ἀπεμιμήθη μέχρι τοῦδε.

Εἰς τὰς ἐπιστολὰς καὶ τὰ ἐγγράφα ὁ χαιρετισμὸς ἐτίθετο ἄνωθεν. Οἱ πάπαι ἐπεκτείνον τὸν χαιρετισμὸν των καὶ τὴν ἀποστολικὴν των εὐλογίαν (Salutatem et apostolicam Benedictionem). Τὰ διατάγματα τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας ἤρχοντο οὕτω. *N. Dei gratia Francorum et Navarrae Rex, omnibus praesentibus et futuris salutem.*

Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ὠνομάζετο χαιρετισμὸς, *salutatio*, ἢ ἐπίσκεψις ἣν ἐποίει πολίτης τις εἰς ἄλλον ὑφ' οὗ ἐπροστατεύετο. Ὁ Οὐίγγλιος μᾶς λέγει περὶ τῶν πλουσίων τούτων οἰκιῶν αἵτινες ἦσαν πληρεῖς τοιοῦτων πελατῶν.

Mane salutantum totis vomit aedibus undam.

Ὁ προστάτης ἐδέχετο τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτὸν εἰς τὸ προαύλιον, ἀκολουθούμενος ὑφ' ἐνὸς νομοκλήτορος, ἑκαστον ἀναλόγως τῆς τάξεώς του. Ὁ νομοκλήτωρ ἦτο δούλος ἐπεφορτισμένος νὰ ὀνομάξῃ πάντας οἵτινες ἤρχοντο εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κυρίου του. Ὅταν ὁ κύριος ἐθέρπευε δικαστικὴν τινα θέσιν ἠκολουθεῖτο πάντοτε ὑπὸ τοῦ νομοκλήτορός του, ὅστις τῷ ἐδείκνυε τοὺς πολίτας οὓς ἀπῆντα καὶ οὓς ἔδει

νά χαιρετᾷ διὰ τὸ συμφέρον του. Οἱ υποψήφιοι τῶν ἡμερῶν μας δὲν ἀπατώνται μιμούμενοι τοὺς γηραιούς· Ρωμαίους, γνωρίζοντες ὅποια εἶναι ἡ ἀξία ἐνὸς χαιρετισμοῦ ἐπιδεξίως διὰ τοῦ πύλου διδομένου.

E. M.

Ο ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΕΙΟΣ ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΛΩΣ

Ὁ πρῶτος κάλως εἶχε κατατεθῆ κατὰ τὰ 1857 καὶ 1858· ἀλλ' ἀφοῦ μετεβίβασε τριακόσια περίπου τηλεγραφήματα ἔπαυσε τοῦ νὰ ἐργάζεται. Τῷ 1863 οἱ μηχανικοὶ κατεσκευάσαν ἕτερον κάλω μήκους 3,400 χιλιομέτρων καὶ βάρους 4,500 τόνων ὅστις καὶ ἐπεβίβασθη ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Ἀνατολικοῦ. Ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ ἀπόπειρα ἐναυάγησε.

Εἰς ἀπόστασιν ἑξακοσίων τριάκοντα καὶ ὀκτὼ μιλίων ἀπὸ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἰρλανδίας καὶ εἰς βάθος τριῶν χιλιάδων ὀκτακοσίων τριάκοντα ἑξέ μέτρων παρήχθη ἡ βωγμὴ ἡ καταστροφῆσα τὴν ἐπιχείρησιν.

Συνεδέθη καὶ κατεβυθίσθη ἐκ νέου ὁ κάλως· ἀλλὰ μετὰ τινὰς ἡμέρας διεσπάρθη πάλιν καὶ δὲν ὑπῆρξε κατορθωτὴ ἡ ἀνεύρεσις αὐτοῦ εἰς τὰ βάθη τοῦ Ὠκεανοῦ. Ἀλλ' οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν ἀποθαρρύνονται. Ὁ τολμηρὸς κ. Field ὁ πρωτοεργὸς τῆς ἐπιχειρήσεως ὑπὲρ ἧς εἶχε ριψοκινδυνεύσει ἅπασαν τὴν περιουσίαν του προσέκάλει νέαν συνεισφορὰν χρημάτων· ὁ ὑπὲρ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης νέος κατάλογος συνδρομῶν ἐκαλύφθη ἀμέσως· καὶ ἕτερος κάλως ὑπὸ καλλιτέρους ὅρους κατεσκευάσθη. Τὸ σύνδεμα τῶν ἡλεκτρικῶν συρμάτων ἀπεμονώθη ἐντὸς περικαλύμματος ἐκ Γουτταπέρκης καὶ προσφυλάχθη διὰ στρωμνῆς πλεκτῶν ὑλῶν περιεχομένης ἐντὸς μεταλλίνης συναρτήσεως. Ὁ μέγας δὲ Ἀνατολικὸς ἀπέπλευσε πάλιν ἐξ Ἀγγλίας τὴν 13 ἰουλίου 1866.

Ἡ ἐπιχειρήσις προέβαινε καλῶς. Ἐν τούτοις δυσάρεστον τι συνέβαινε. Πολλὰκις, ἀνελίσσοντες τὸν κάλω οἱ ἡλεκτρισταὶ παρητήρησαν ὅτι προσφάτως εἶχον ἐμπηχθῇ ἤλοι ἐν αὐτῷ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ βλάψωσι τὸν πυρῆνα τοῦ κάλου. Τότε ὁ πλοίαρχος Ἀνδέρσεν οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ μηχανικοὶ τοῦ πλοίου συνεληθόντες διεσκέφθησαν καὶ ἀκολούθως διεσάλπισαν ὅτι ἂν ὁ ἐνοχὸς συναλαμβάνετο ἐπὶ τοῦ πλοίου θὰ ἐρρίπτετο ἀνευ ἑτέρας δίκης εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ ἔκτοτε ἡ ἐγκληματικὴ ἀπόπειρα δὲν ἐπανελήφθη πλέον.

Τὴν 23^{ην} ὁ μέγας Ἀνατολικὸς εὐρίσκετο εἰς ἀπόστασιν ὀκτακοσίων χιλιομέτρων μόνον ἀπὸ τῆς Νέας Γῆς, ὅτε καὶ τῷ ἐτηλεγράφησαν ἐξ Ἰρλανδίας τὴν εἰδήσιν τῆς ἀνακωχῆς μεταξύ Πρωσίας καὶ Αὐστρίας μετὰ τὴν μάχην τῆς Σαδόβας. Τὴν 27^{ην} κατεμέτρησεν ἐν μέσῳ ὁμιχλῶν τὸν λιμένα τοῦ Heart's Content. Ἡ ἐπιχείρησις εἶχεν εὐτυχῶς ἀπολήξει καὶ διὰ τοῦ πρώτου αὐτῆς τηλεγραφήμα-

τος ἡ Ἀμερικὴ ἀπηύθυνε πρὸς τὴν γηραιὰν Εὐρώπην τοὺς σοφοὺς ἀλλὰ σπανιώτατα ἐννοηθέντας αὐτοὺς λόγους· *Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.*

Ὁ ἡλεκτρικὸς οὗτος κάλως φαίνεται ἤδη εἰς τὰ βάθη τοῦ Ὠκεανοῦ κεκαλυμμένος ὑπὸ λειψάνων κογχυλῶν καὶ πλήθους λεπτοτρητοφόρων, κεκονιαμένων ἐντὸς πετρώδους ἐξοχῆς προστατευούσης αὐτὸν κατὰ τῶν διατρητικῶν μαλακίων. Ἀναμφιδόλως δὲ θέλει διαρκέσει ἐπ' ἀπειρὸν καθὼς παρητήρηθη ὅτι τὸ ἐκ γουτταπέρκης περικάλυμμα του βελτιοῦται ἐφ' ὅσον μένει ἐντὸς τῶν θαλασσίων ὑδάτων. Ἀλλὰς τε ὁ κάλως οὐδέποτε βυθίζεται ἐπὶ τόσῳ καλῶς ἐκλελεγμένου ἐδάφους καὶ εἰς τηλικαῦτα βάθη τόσῳ, ὥστε νὰ διαρραγῇ.

ΙΩΓΑΙΟΣ ΒΕΡΝ.

ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ

Ἡ μουσικὴ ἔκπαλαι ἐθεωρεῖτο ὡς μάθημα ἀναπόφευκτον τοῖς ἐλευθερίως ἀνατρεφόμενοις κατ' ἐξοχὴν χρησίμῳ εἰς μόρφωσιν καὶ διάπλασιν τῶν ἡθῶν· διὰ τοῦτο δὲ καὶ μετὰ τῆς ποιήσεως στενῶς συνεδέετο.

Ἀρχαιοτάτῃ λέγεται ἡ καταγωγὴ τῆς μουσικῆς. Κατὰ τὴν Γραφὴν ὁ Ἰουβάλ ἑννατὸς ἀπόγονος ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ ἦν ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ κιθάραν. Καὶ ἅμα τῇ εὐρέσει τῆς δὲ τόσῳ εὐγενῆς ἐλογίσθη ὥστε πρώτη χρῆσις αὐτῆς ἐγένετο εἰς λατρείαν τοῦ θεοῦ. Ἡ μουσικὴ ὡς ἐκ τῆς τέρψεως καὶ τῆς ἐπὶ τῶν ἡθῶν ἐν γένει ἐπιρροῆς τῆς φαίνεται ὅτι καλλιιεργήθη βαθμυδὸν καὶ διὰ τοῦτο τὰ μουσικὰ ὄργανα φαίνονται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς μουσικῆς μικρὸν κατὰ μικρὸν τελειοποιούμενα. Περὶ τῆς βαθμιαίας ταύτης ἀναπτύξεως θέλομεν ὁμιλήσει λίαν συνοπτικῶς, ἀπλῶς τὰ εἶδη καὶ τὴν χρῆσιν τῶν μουσικῶν ὀργάνων ἀνέροντες, μετὰ συνοπτικῶν σημειώσεων ἀφίκοντες ἄλλοις νὰ ὁμιλήσωσιν ἐπὶ τούτων ἐκτενέστερον.

Καὶ πρῶτον τὰ μουσικὰ ὄργανα διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις εἰς πνευστά, κρουστά καὶ ἐγχόρδα.

ΟΡΓΑΝΑ ΠΝΕΥΣΤΑ

Σάλπιγξ. Τὸ ὄργανον τοῦτο κατατάσσεται μετὰ τῶν τῆς πρώτης ἐποχῆς. Ἦτο ἀρχαιοτέρον γνωστὸν τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ συνηθέστατα εὐρίσκομεν αὐτὸ ἀπεικονισμένον ἐπὶ τῶν τάφων των. Ἡ ἑλληνικὴ παράδοσις ἀποδίδει τὴν καταγωγὴν αὐτοῦ τῇ Ἀθηνᾷ παρὰ δὲ τῷ Ὀμήρῳ οὐ μόνον τὸ ἔθμα σαλπίζει εὐρίσκεται ἀλλὰ καὶ περὶ ἥχου τῆς σάλπιγγος ἐν στοιχ. Σ λόγος γίνεται. Ἐν τῇ Παλαιᾷ διαθήκῃ πολλαχού γίνεται λόγος περὶ σάλπιγγος. Ἐκ πάντων δὲ τούτων ἐξάγεται ὅτι τὸ ὄργανον τοῦτο ἦτο τὰ μάλιστα ἐν χρῇσιν παρὰ τῷ στρατῷ. Ὁμοί-